

Vážený pan
Ing. Andrej Babiš
Předseda hnutí ANO

V Praze dne 3. února 2025

OTEVŘENÝ DOPIS GENERÁLNÍHO ŘEDITELE ČESKÉHO ROZHLASU PŘEDSEDOVI HNUTÍ ANO ANDREJI BABIŠOVI

Vážený pane předsedo,

v průběhu projednávání tzv. velké mediální novely v Poslanecké sněmovně jste pronesl řadu výroků, které se týkaly Českého rozhlasu. Některé z nich byly ovšem mylné, nepravdivé nebo znevažovaly činnost vedení Českého rozhlasu a jeho zaměstnanců. Respektuji a vždy jsem respektoval právo každého člověka na jeho vlastní názor. Považuji ale za nutné jako statutární zástupce Českého rozhlasu na tato Vaše tvrzení reagovat.

Vážím si všech spoluobčanů včetně sympatizantů Vašeho hnutí, mezi nimiž je – věřte mi – spousta těch, kteří Český rozhlas poslouchají a mají ho rádi. Proto Vás oslovuji formou otevřeného dopisu, ve kterém se Vám pokusím některé informace osvětlit.

Domnívám se, že Váš názor na práci Českého rozhlasu může pramenit z neznalosti rozhlasového vysílání, rozsahu činností zajišťovaných Českým rozhlasem nebo obecně fungování média veřejné služby. **Proto bych Vás rád pozval do Českého rozhlasu, abyste se seznámil s tím, jakým způsobem pracují naši redaktori zpravodajství, naši tvůrci literárně dramatických děl, naši dokumentaristé, naši moderátoři, zprávaři, zvukaři či všichni zaměstnanci takzvaných podpůrných profesí – a to jak v Praze, tak i v jednotlivých regionech.**

Ještě před Vaší případnou návštěvou Českého rozhlasu bych ale rád uvedl na pravou míru alespoň některá z témat, která byla součástí Vašich projevů v průběhu projednávání „velké mediální novely“.

Nejprve musím uvést, že Český rozhlas rozhodně není v žádném rozkladu, jak tvrdíte. Je v současné době v dobré kondici, přestože po téměř dvacet let musí vystačit se stejným rozpočtem. Je to díky jeho zodpovědnému a transparentnímu přístupu k hospodaření. Toto hospodaření procházející nezávislým auditem podléhá mnohastupňové kontrole, kterou tvoří Rada ČRo a její Dozorčí komise. Výroční zprávy o hospodaření ČRo každoročně schvaluje Poslanecká sněmovna PČR a nově také Senát PČR. **Rád bych vás v této souvislosti upozornil na to, že od roku 2012 poslanci hnutí ANO nikdy nehlasovali proti schválení těchto výročních zpráv o hospodaření ČRo a nikdy nerozporovali údaje v nich obsažené. Naopak i hlasy poslanců hnutí ANO byly tyto zprávy sněmovnou za posledních více než deset let vždy schváleny. Český rozhlas navíc dlouhodobě deklaruje připravenost ke kontrole ze strany NKÚ.**

Český rozhlas také v uplynulých letech uspořil desítky milionů korun díky následujícím opatřením: v roce 2018 a 2022 snížil počet zaměstnanců a zrušil celkem 180 pracovních míst. V roce 2022 ukončil vysílání na drahých a technologicky neperspektivních středních vlnách. V průběhu posledních šesti let Český rozhlas zredukoval režijní rozpočty všech divizí o zhruba 20 procent, tedy na naprosté minimum. Díky tomu dokázal nejen udržet rozsah svých služeb, ale ještě ho rozšířit – zřídil například nové digitální a regionální stanice (jejich počet určuje zákon a vychází z územně-správního uspořádání ČR), zpravodajský server iRozhlas.cz a audio portál mujRozhlas.

Služby Českého rozsahu nejsou předimenzované, ale nastavené tak, aby zabezpečovaly službu pro všechny skupiny obyvatel – bez ohledu na jejich věkové, sociální či národnostní zařazení ve společnosti, tedy nepochybně s velkou pravděpodobností i pro velkou část příznivců Vašeho hnutí ANO. Zabezpečujeme pro ně informace, zábavu, kulturu i vzdělávání. A mohu Vás ujistit, že o naše služby stojí a velmi je oceňují. Ať již v běžném každodenním životě, kdy jsme jejich důvěryhodným a respektovaným průvodcem, či v krizových situacích – například při nedávných povodních - kdy jsme pro ně často jediným zdrojem informací, přestane-li fungovat elektřina a tím i internet.

Pestrost a rozmanitost nabídky Českému rozhlasu ukládá zákon, ale oceňují ji zejména posluchači. Veřejná služba je velmi výstižně definována v Zákoně o ČRo a Kodexu ČRo a každoročně až do detailu jednotlivých pořadů specifikována ve výročních zprávách, které Rada ČRo jako orgán, jímž se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu činnosti ČRo, předkládá Poslanecké sněmovně PČR i Senátu PČR. Zákon o ČRo do velké míry definuje i rozsah veřejné služby (např. počet celoplošných stanic a jejich pokrytí, počet regionálních stanic, způsoby šíření). Není to tak, že si rozsah veřejné služby definují managementy médií. Debata o veřejné službě kontinuálně probíhá – pravidelně se jí věnují poslanci, senátoři i odborníci na kulatých stolech a seminářích v Parlamentu ČR.

Každý mediální dům tvoří především lidé, protože lidé stojí za obsahem každého kvalitního vysílání a nikdo jiný ho vyrobit nedokáže. Z toho důvodu Český rozhlas zaměstnává tolik interních i externích pracovníků, kteří vytváří pořady, které posluchačům nikdy žádné komerční rádio nenabídne – dokumenty, četby, rozhlasové hry, náročnou publicistiku a zpravodajství, vzdělávací a hudební

pořady, pořady pro děti a mládež, přenosy významných sportovních a kulturních událostí. Kromě výroby exkluzivního a kvalitního obsahu je tak ČRo i významným zaměstnavatelem a jedním z pilířů kreativního průmyslu v Česku.

Rozhlasový poplatek má být navýšen na 55 korun měsíčně, tedy o 10 korun. Tato částka nemůže žádnou domácnost dostat do ekonomických problémů. Zároveň platí, že od hrazení rozhlasového poplatku jsou dle zákona stále osvobozeny vybrané skupiny obyvatel – sociálně slabé domácnosti a lidé s handicapem. V evropských zemích financuje veřejnost média veřejné služby všude – liší se jen způsob. Rozhlasový poplatek je stále relevantní a nejlepší způsob financování, který vytváří přímou vazbu mezi lidmi a médiem. Nezatěžuje navíc státní rozpočet. V mnohých sousedních zemích středoevropského prostoru s podobnou tradicí je Vámi zmiňované financování ze státního rozpočtu výjimkou. Vedle České republiky existuje poplatek v Německu, Polsku, Rakousku, dále ve Švýcarsku, Itálii, Slovinsku, Chorvatsku atd. Jde také o nejstabilnější způsob příjmu, který umožňuje efektivně plánovat i na více let dopředu. Ve státech, kde je poplatek pravidelně valorizován nebo dochází k úpravě jeho výběru, stoupají v průměru příjmy z poplatku o 14 %. Naopak, kde je financování navázáno na státní rozpočet, jako je Dánsko, Severní Makedonie, Norsko nebo Rumunsko, dochází k poklesu příjmu pro média v průměru o 7 % a k destabilizujícím meziročním výkyvům, které musí (a často nejsou) být kompenzovány dodatečnými příjmy ze státního rozpočtu. Evropské směrnice (nově EMFA) navíc doporučují, aby financování veřejnoprávních médií bylo transparentní, předvídatelné a nezávislé na politických vlivech, což poplatky splňují nejlépe.

Poplatek se ze zákona neplatí podle toho, zda se někdo „dívá či nedívá“, ale od samého počátku mediální legislativy je vázán na vlastnictví/držení/užívání přijímače. Vy často mluvíte o nové mediální dani a zmiňujete nutnost platit za každý mobil nebo tablet. Není to pravda. Platit se má stále za jeden rozhlasový přijímač v domácnosti. Tímto přijímačem ale v současnosti může být i mobil nebo tablet, jistě to znáte i ze své praxe. Tak, jako letadla kdysi nahradila vzducholodě, tak i technologie příjmu a reprodukce rádia se změnila a už to není jen to analogové nebo DAB+ rádio, ale i zařízení připojená k internetu. A pořady Českého rozhlasu na mobilních telefonech nebo počítačích poslouchá čím dál větší počet lidí. Ze segmentačního výzkumu podcastů v roce 2023 vyplynulo, že nejobvyklejší je poslech podcastů přes mobilní aplikace, které využívá 58 % respondentů. Zatímco aplikace jsou zejména doménou mladších respondentů (ve skupině 15–34 let dosahuje 75 %), tendence k poslechu online přes web naopak s věkem roste. Alespoň jednou týdně poslouchá podcasty více než pětina české internetové populace a například 78 % internetových uživatelů ve věku 18-29 let pro poslech digitálního obsahu využívá chytrý telefon, ať už jde o hudbu nebo podcasty. Podcasty ČRo si pravidelně poslechnou 48 % posluchačů podcastů.

K Vámi podporovanému sloučení Českého rozhlasu a České televize bych rád uvedl, že vámi zmiňovaná BBC či finská YLE i rakouská ÖRF od začátku a po celou svou historii fungovaly jako jedno médium. Oddělená existence ČRo a ČT má své opodstatnění, podobně jako ve Švédsku, Francii či Polsku. Obě média jsou velmi odlišná svou tradicí, historií i způsobem výroby a distribuce obsahu. Představa, že při jejich sloučení by došlo k finančním úsporám, je klamná. Stále by musely existovat dva provozní rozpočty, dva výrobní rozpočty či dvojí náklady

na distribuci. Žádný redaktor není schopen zpracovávat najednou dva obsahy pro rádio a televizi, žádný šéfredaktor nemůže paralelně řídit redakci a vysílání rozhlasové a televizní stanice. Nepovažuji za seriózní, že hovoříte o úsporách v případě sloučení ČRo a ČT bez relevantních údajů, které by byly transparentně zveřejněny, a vedla by se o nich zodpovědná odborná diskuse.

Chtěl bych vyvrátit ještě jeden často Vámi opakovaný mýtus, že česká média veřejné služby mají peněz dost. Naopak mají v rámci Evropy jeden z nejnižších příjmů – a to nejen ve srovnání s vyspělými zeměmi západní Evropy. Ve Švýcarsku například, které je počtem obyvatel srovnatelné s ČR, se platí za média veřejné služby v přepočtu pětkrát více na hlavu než v ČR. Ve srovnání s ostatními zeměmi sdruženými v Evropské vysílací unii (EBU) jsou ČT a ČRo s příjmy 359 mil. eur za rok (2022) daleko za Německem (10 161 mil. eur za rok), Velkou Británií (8 166 mil. eur za rok), Francií (4 075 mil. eur za rok) nebo třeba Rakouskem (1 031 mil. eur za rok).

Považuji také za nepřipustné, že opakovaně hovoříte o korupčních dohodách mezi Českým rozhlasem a koaličními politiky, o kterých vás údajně informovali zástupci komerčních rádií. Pokud tak učinili, lhali Vám a uvedli Vás záměrně v omyl. Spojení poplatků s ovlivněním předvolebního vysílání je absolutní nesmysl, který poškozují celý Český rozhlas. Nejen mě osobně, management ale i desítky lidí, kteří se podílejí na zpravodajství a předvolebním vysílání zvláště. Český rozhlas má v tomto ohledu jedny z nej přísnějších pravidel. I proto si za posledních deset let na naše předvolební vysílání nestěžovala žádná ze stran nebo hnutí, včetně toho vašeho. A stejně tak RRTV ani Rada ČRo nenašla jediné pochybení nebo náznak nevyváženosti ve vysílání Českého rozhlasu, ať už šlo o volby parlamentní, prezidentské nebo jakékoliv jiné. O maximální objektivitu a vyváženost budeme samozřejmě usilovat i letos. Doufám, že k tomu přispějete i Vy tím, že po dvou letech začnete přijímat opět pozvání do našich publicistických a předvolebních pořadů.

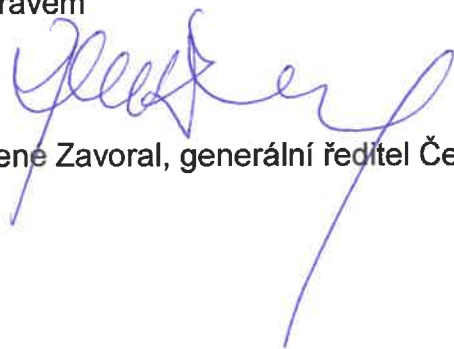
Vysílání Českého rozhlasu je ve svém celku vyvážené a objektivní a respektuje Zákon o ČRo i Kodex ČRo. O relevanci médií veřejné služby svědčí počty jejich posluchačů a diváků. Konkrétně Český rozhlas oslovuje svým vysíláním 2,5 milionu lidí týdně. Český rozhlas a Česká televize se navíc každý rok umísťují na čele žebříčku zpravodajských médií, kterým lidé nejvíce důvěřují. Tyto výzkumy zveřejňuje pravidelně například Reuters Institute. Média veřejné služby jsou pak tradičně nejdůvěryhodnějším zdrojem informací i v rámci celoevropských výzkumů EBU. Rádio jako takové je pak v Evropě podle výzkumů EBU nejdůvěryhodnějším media typem vůbec.

Pane předsedo, věřím, že zachování svobodných a pluralitních médií veřejné služby je i v zájmu Vašeho hnutí a jeho voličů. Všichni žijeme v jedné zemi, jejímž základem vždy byly hluboké demokratické tradice, smysl pro porozumění, síla a odhodlání čelit velkým výzvám i nebezpečím, které její svobodu ohrožovaly. Český rozhlas byl vždy součástí této tradice, tvořil moderní dějiny naší země, stál na straně jejích obyvatel a svých posluchačů. Byl jim vždy společníkem v dobách dobrých a poskytoval jim útěchu i odhodlání v dobách zlých.

Budu rád, když pečlivě zvážíte všechna fakta, která ve svém otevřeném dopisu uvádím. V závěru bych ještě jednou rád zopakoval své pozvání k návštěvě

Českého rozhlasu, při které byste se mohl do detailu seznámit s jeho prací a s tím, jak naplňuje dle zákona veřejnou službu.

S pozdravem



Mgr. René Zavoral, generální ředitel Českého rozhlasu